

TESCO

dla szkół

talent do niemarnowania

www.tescodlaszkol.pl

TESCO
dla szkół

„Talent do niemarnowania”

Raport dla TESCO DLA SZKÓŁ, 10.01.2014 r.

Raport pod patronatem portalu

odpowiedzialny
biznes.pl

Raport przygotowany przez MillwardBrown:

Agnieszka Kosicka

Jacek Krzeszewski

O badaniu

Cele badania

- Zbadanie świadomości problemu marnowania żywności w szkołach w Polsce
- Ewaluacja skuteczności programu Tesco dla Szkół – „Talent do niemarnowania” w zakresie zmiany świadomości i działań

Metodologia

- Wywiady telefoniczne z wychowawcami klas szkół podstawowych i gimnazjów

Próba

N=1000, w tym:

- N=800 - próba ogólnopolska
- po 50 wywiadów na województwo (16x50) – na etapie analizy próba została przeważona do ogólnopolskiej struktury szkół w podziale na województwa
- W każdym z województw:
 - 1/3 klasy 1-3 szkoły podstawowe
 - 1/3 klasy 4-5 szkoły podstawowe
 - 1/3 klasy 1-3 szkoły gimnazjalne
 - Reprezentatywność pod względem wielkości miejscowości

N=203, w tym:

- Wychowawcy, których klasy wzięły udział w programie (na podstawie bazy klienta)

Termin realizacji badania: 03.12-20.12.2013

Podsumowanie

Problem marnowania żywności jest obserwowany w znacznej części polskich szkół. Produktami które najczęściej marnują dzieci są drugie śniadania w postaci kanapek. Przeciętnie 13% uczniów klasy marnuje żywność. Jako powody marnowania żywności przez dzieci nauczyciele podają głównie zastępowanie pełnowartościowych posiłków przez słodczyce i inne przekąski oraz fakt, że dzieci nie lubią tego co przygotowują im rodzice.

Uczestnicy programu Talent do Niemarnowania częściej poruszają problem marnowania żywności na zajęciach i poświęcają mu więcej czasu. W szkołach objętych programem znacznie częściej kontrolowany jest asortyment sklepiku szkolnego. Uczestnicy programu często wskazują na zmniejszenie problemu marnowania żywności wśród swoich podopiecznych.

Nauczyciele objęci programem posiadają szeroką wiedzę na temat marnowania żywności. Potrafią dostrzec szereg negatywnych aspektów związanych z problemem.

Program Talent do Niemarnowania został oceniony wysoko na tle innych tego typu przedsięwzięć. W ocenie uczestników program dostarczył nowych informacji o problemie marnowania żywności, ułatwił edukację w tym zakresie oraz zwiększył wiedzę uczniów.

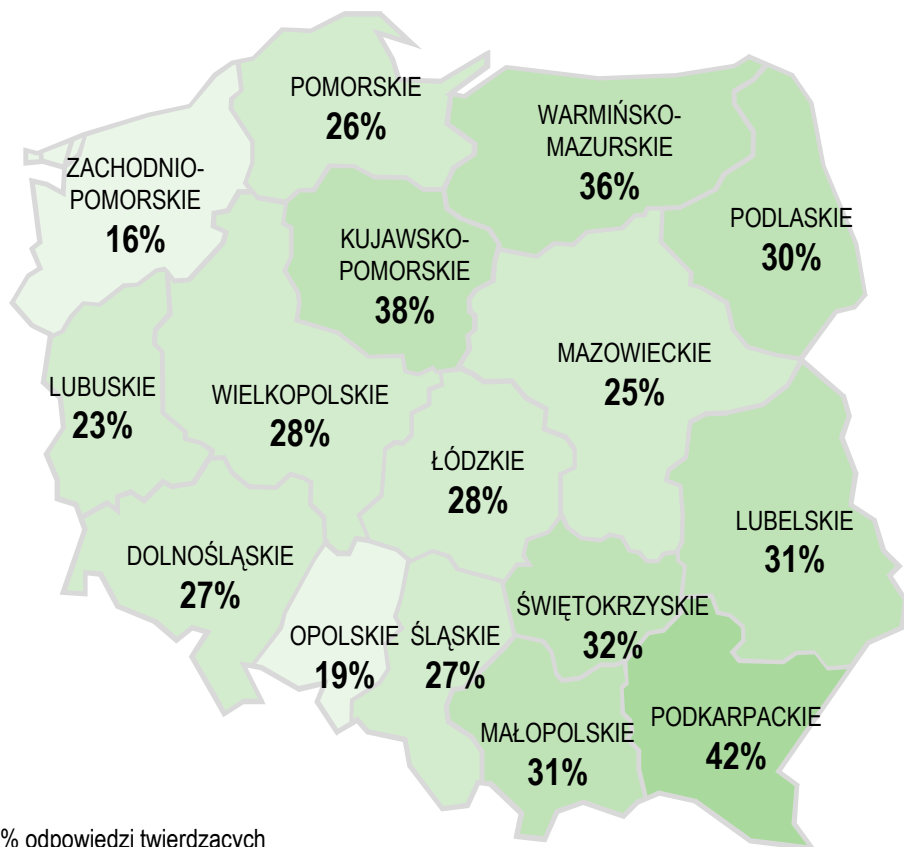

Część 1

Problem marnowania żywności wśród dzieci

6 Czy nauczyciel obserwuje problem marnowania żywności przez dzieci?

% odpowiedzi twierdzących

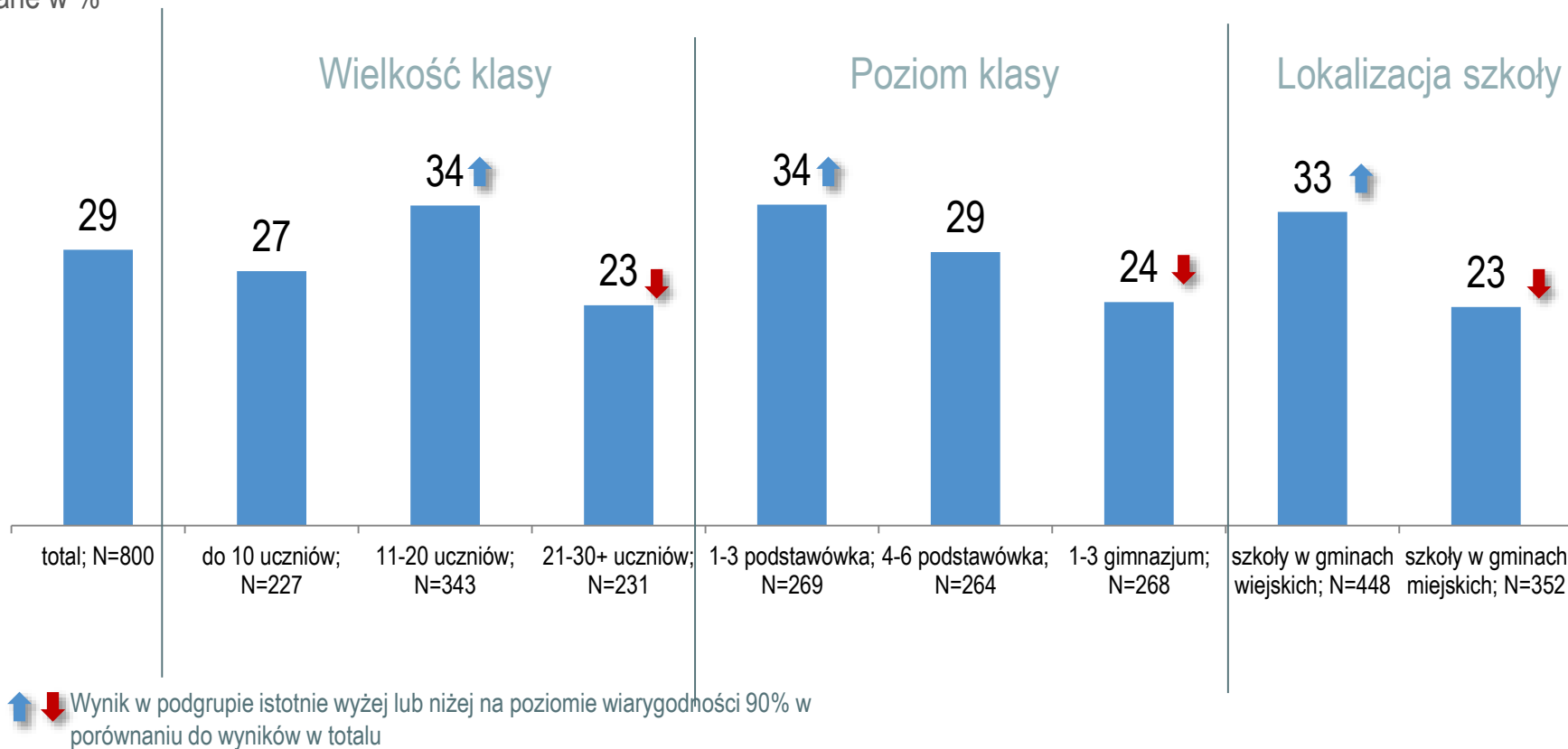
N=800 (50 na województwo)

Problem marnowania żywności jest częściej zauważany we wschodniej części Polski. Prawie co trzeci nauczyciel w Polsce odnotowuje ten problem.

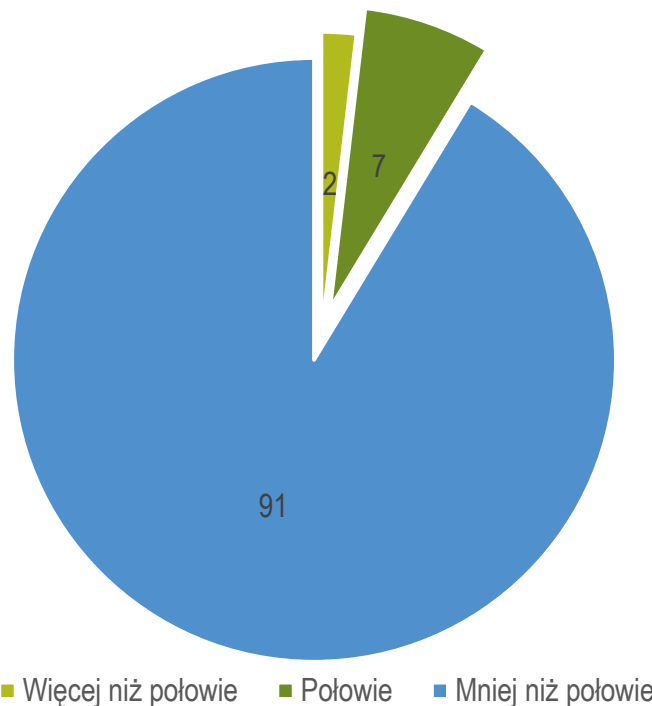
7 Gdzie nauczyciele obserwują problem marnowania żywności przez dzieci?

Dane w %

Nauczyciele mocniej dostrzegają problem w klasach średniej wielkości oraz wśród dzieci z pierwszych klas podstawówek. W większych i starszych klasach problem może być nie tyle mniejszy, co słabiej dostrzegalny.

8 Skala problemu marnowania żywności: obszary na których połowa lub większa część klasy marnuje żywność

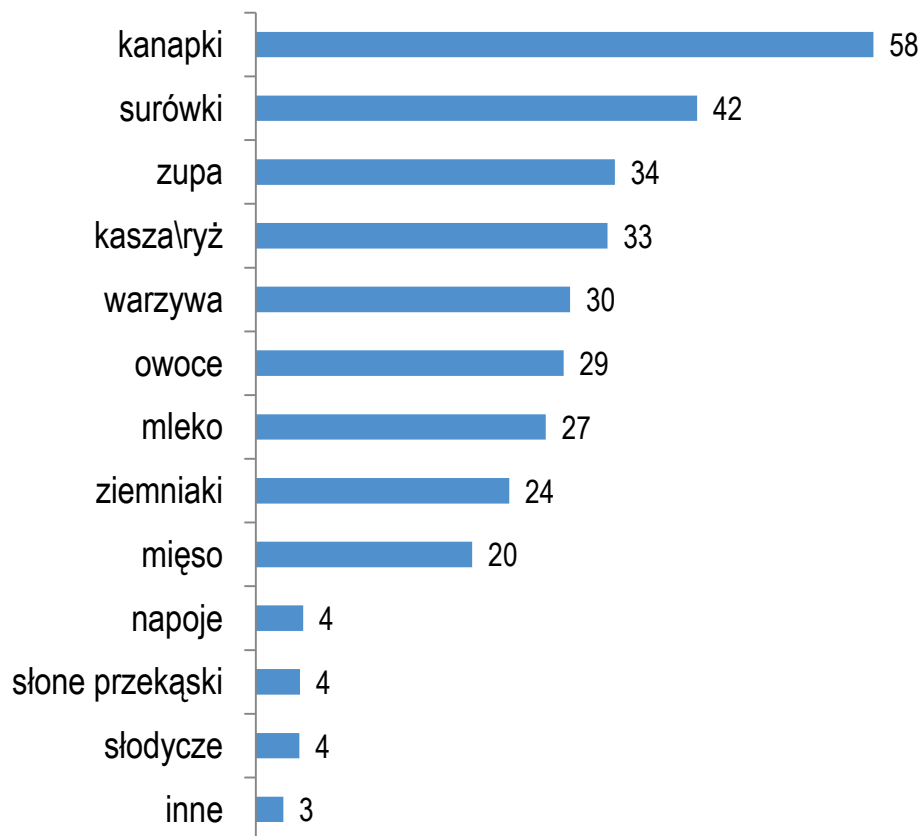

N=230 (osoby które wskazały na problem marnowania żywności wśród dzieci)

W blisko co dziesiątej klasie jedzenie marnuje połowa lub więcej uczniów.

Co najczęściej się marnuje?

Dane w %

N=230 (osoby które wskazały na problem marnowania żywności wśród dzieci)

Najczęściej marnowanym jedzeniem są kanapki oraz surówki.

Co najczęściej się marnuje?

Podział na województwa

	kanapki	surówki	zupa	kasza/ryż	owoce	ziemniaki	mleko	warzywa	mięso	napoje	sólne przekąski	słodczyce	inne
Dolnośląskie	80%	40%	20%	50%	50%	10%	10%	50%	0%	0%	0%	0%	0%
Kujawsko-pomorskie	56%	44%	38%	25%	25%	13%	31%	19%	6%	13%	13%	19%	0%
Lubelskie	40%	40%	30%	30%	40%	15%	40%	35%	25%	0%	0%	10%	5%
Lubuskie	71%	57%	29%	57%	43%	29%	43%	43%	43%	14%	0%	0%	0%
Łódzkie	58%	17%	25%	25%	17%	33%	33%	42%	0%	0%	0%	0%	0%
Małopolskie	65%	19%	35%	31%	35%	19%	27%	31%	19%	8%	0%	0%	4%
Mazowieckie	38%	52%	38%	21%	21%	28%	21%	31%	28%	3%	0%	0%	7%
Opolskie	100%	17%	33%	0%	50%	17%	33%	17%	0%	17%	33%	17%	0%
Podkarpackie	61%	42%	36%	39%	18%	21%	33%	24%	18%	6%	6%	12%	3%
Podlaskie	33%	67%	56%	22%	44%	33%	0%	0%	22%	0%	11%	0%	0%
Pomorskie	63%	38%	50%	50%	44%	19%	25%	44%	19%	6%	6%	0%	6%
Śląskie	57%	62%	38%	38%	19%	43%	33%	33%	24%	0%	0%	0%	0%
Świętokrzyskie	75%	38%	38%	13%	13%	6%	31%	19%	13%	6%	6%	0%	0%
Warmińsko-Mazurskie	71%	57%	21%	36%	21%	14%	29%	21%	43%	0%	21%	7%	7%
Wielkopolskie	56%	44%	28%	50%	33%	44%	22%	28%	39%	6%	0%	0%	0%
Zachodniopomorskie	67%	47%	39%	54%	43%	24%	34%	43%	31%	10%	3%	0%	3%

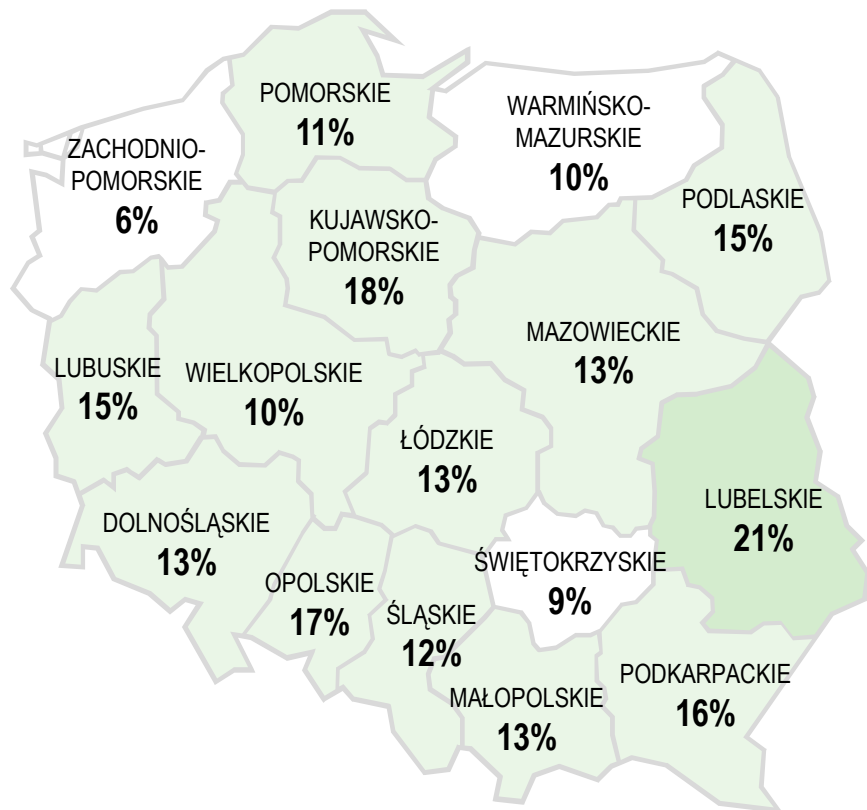
W większości województw najczęściej marnowane są kanapki, ale w niektórych częściej marnowanym jedzeniem są surówki.

11 Co najczęściej się marnuje? Podział na województwa

Surówki mniej chętnie jedzą dzieci w województwach wschodnich i na Śląsku.

Skala problemu marnowania żywności: odsetek uczniów w klasie, którzy regularnie marnują jedzenie

N=230 (osoby które wskazały na problem marnowania żywności wśród dzieci)

Rozkład średniej ilości uczniów w klasie, którzy regularnie marnują jedzenie, nie jest tak wyraźnie podzielony pomiędzy wschód i zachód. Najwięcej tego rodzaju uczniów odnotowali nauczyciele w województwie lubelskim.

Skala problemu

13% dzieci w wieku szkolnym
marnuje jedzenie regularnie

4.593 tys. dzieci w wieku szkolnym
marnuje jedzenie regularnie*

W szkołach marnuje się rocznie co
najmniej 1 600 ton jedzenia**

W szkołach marnuje się rocznie
jedzenie co najmniej o wartości
236 250 zł***

*wielkość populacji dzieci w wieku szkolnym (7-15 lat): 3 533 tys

** przy założeniu że przeciętna kanapka waży 10 dkg a dzieci chodzą do szkoły przez 35 tyg. w roku

*** przy założeniu średniego kosztu kanapki jako 1,50PLN

Przyczyny marnowania żywności

Dane w %

N=230 (osoby które wskazały na problem marnowania żywności wśród dzieci)

Najczęstszą z wymienianych przyczyn marnowania żywności jest zjedanie słodyczy i innych przekąsek w miejsce pełnowartościowego posiłku.

15 Przyczyny marnowania żywności w podziale na województwa

	jedzą słodycze\ przekąski zamiast drugiego śniadania od rodziców	nie lubią tego, co przygotowują im rodzice	nie lubią posiłków przygotowywanych na stołówce	jedzą produkty typu fastfood (frytki, pizza, hamburgery itp.) zamiast obiadu na stołówce	rodzice pakują im zbyt duże porcje	na stołówce są zbyt duże porcje	inne
Dolnośląskie	80%	70%	60%	20%	30%	0%	0%
Kujawsko-pomorskie	81%	69%	56%	50%	31%	6%	0%
Lubelskie	100%	70%	35%	35%	50%	25%	0%
Lubuskie	86%	71%	29%	57%	29%	14%	14%
Łódzkie	75%	92%	50%	50%	42%	25%	8%
Małopolskie	88%	69%	54%	27%	42%	4%	4%
Mazowieckie	86%	83%	59%	34%	17%	14%	14%
Opolskie	100%	67%	33%	50%	67%	33%	0%
Podkarpackie	85%	58%	45%	21%	24%	12%	12%
Podlaskie	67%	56%	89%	33%	22%	11%	0%
Pomorskie	81%	63%	50%	6%	13%	0%	0%
Śląskie	86%	76%	38%	43%	29%	14%	10%
Świętokrzyskie	94%	63%	38%	31%	56%	6%	0%
Warmińsko-Mazurskie	79%	64%	43%	29%	36%	7%	21%
Wielkopolskie	67%	72%	56%	28%	11%	17%	6%
Zachodniopomorskie	83%	67%	39%	32%	21%	7%	7%

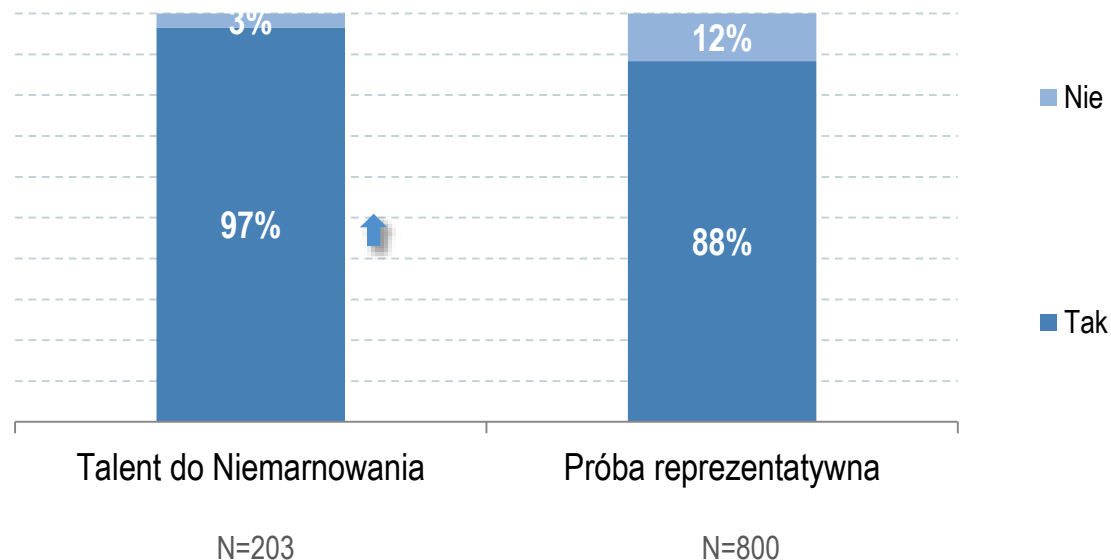
Niemal we wszystkich województwach jedzenie słodczy i przekąsek jest, według nauczycieli, główną przyczyną marnowania jedzenia przez dzieci.

Część 2

Wpływ programu na postawy

Tematyka marnowania żywności na zajęciach

↑ ↓ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

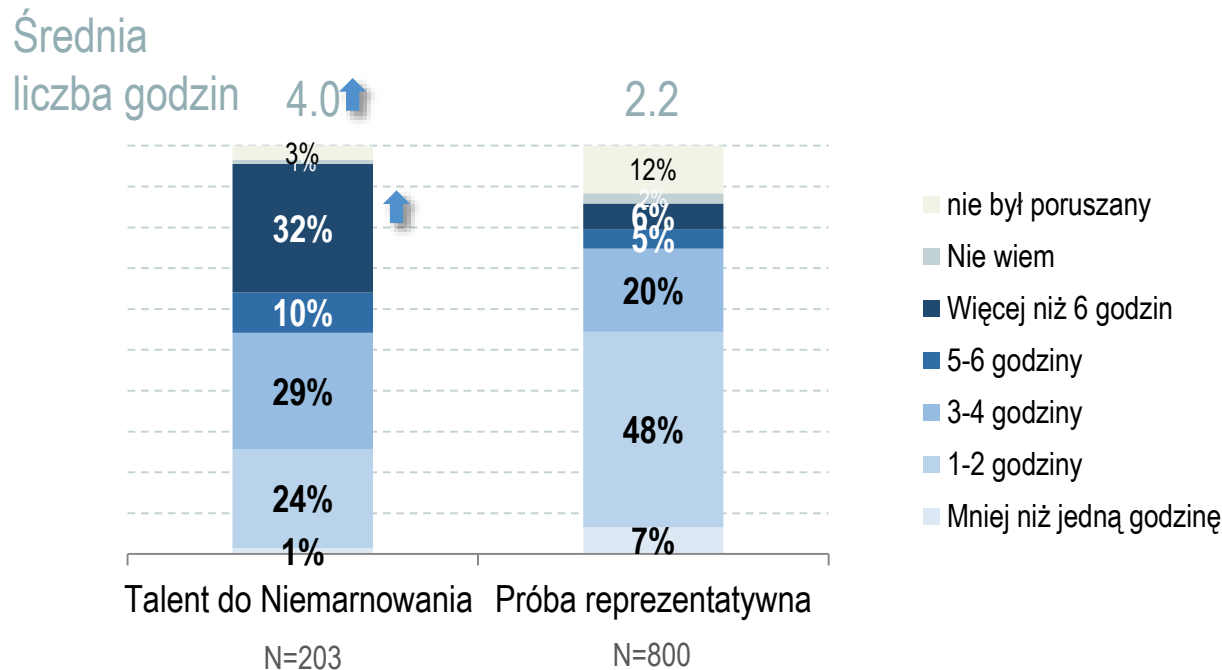
Zdecydowana większość nauczycieli porusza temat marnowania żywności na lekcjach. Uczestnicy programu Talent do Niemarnowania częściej poruszają ten temat.

Tematyka marnowania żywności na zajęciach w podziale na województwa

	Tak	Nie
Dolnośląskie	89%	11%
Kujawsko-pomorskie	90%	10%
Lubelskie	88%	13%
Lubuskie	87%	13%
Łódzkie	86%	14%
Małopolskie	92%	8%
Mazowieckie	91%	9%
Opolskie	88%	13%
Podkarpackie	92%	8%
Podlaskie	83%	17%
Pomorskie	87%	13%
Śląskie	88%	12%
Świętokrzyskie	92%	8%
Warmińsko-Mazurskie	85%	15%
Wielkopolskie	86%	14%
Zachodniopomorskie	77%	23%

Tematyka marnowania żywności była poruszana we wszystkich województwach w przynajmniej 80% szkół. Jedynie w województwie zachodniopomorskim ten temat był poruszany rzadziej.

Czas poświęcony problematyce marnowania żywności

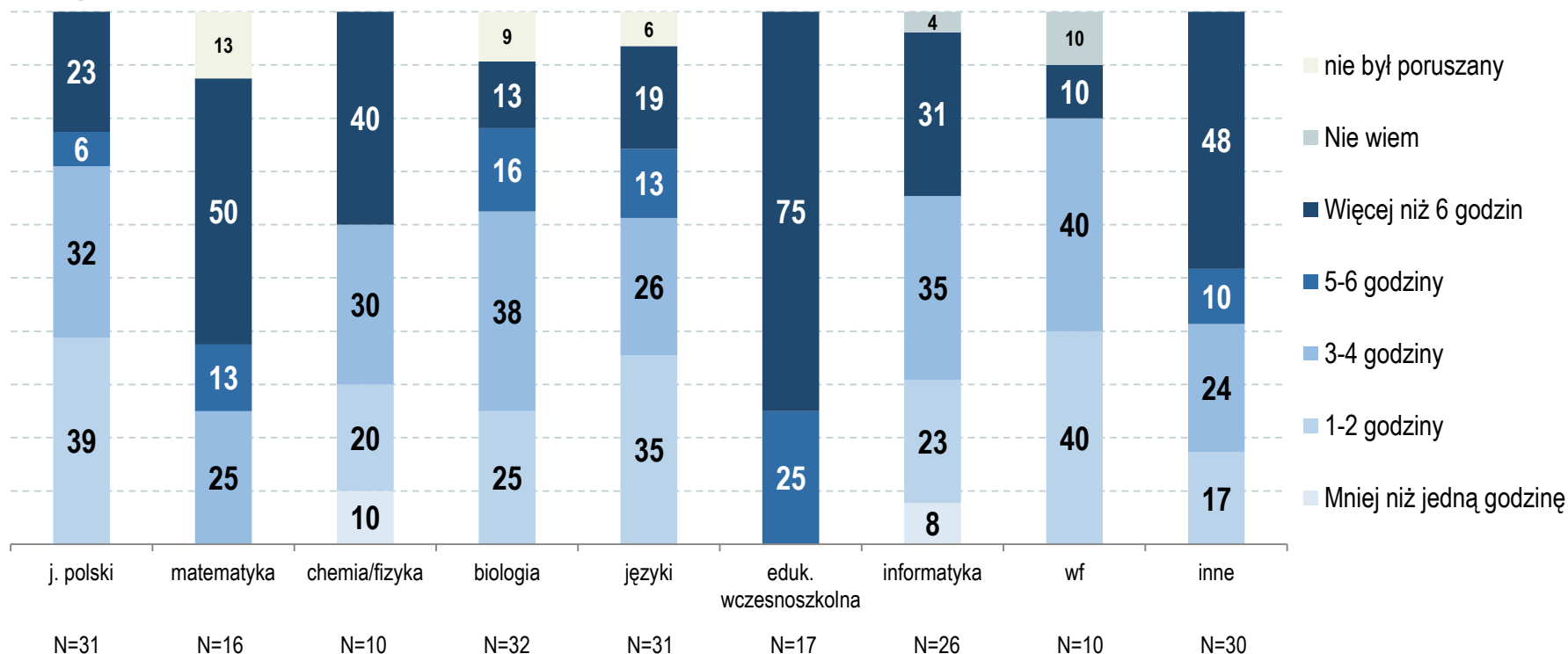

↑ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Nauczyciele biorący udział w programie poświęcili znacznie więcej czasu (średnio niemal dwukrotnie więcej) na tematykę problemu marnowania żywności w swoich klasach niż pozostali.

²⁰ Czas poświęcony problematyce marnowania żywności według przedmiotów nauczania uczestników programu

Średnia liczba godzin

Problematyce marnowania żywności najwięcej czasu poświęcają nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej.

Czas poświęcony problematyce marnowania żywności w podziale na województwa

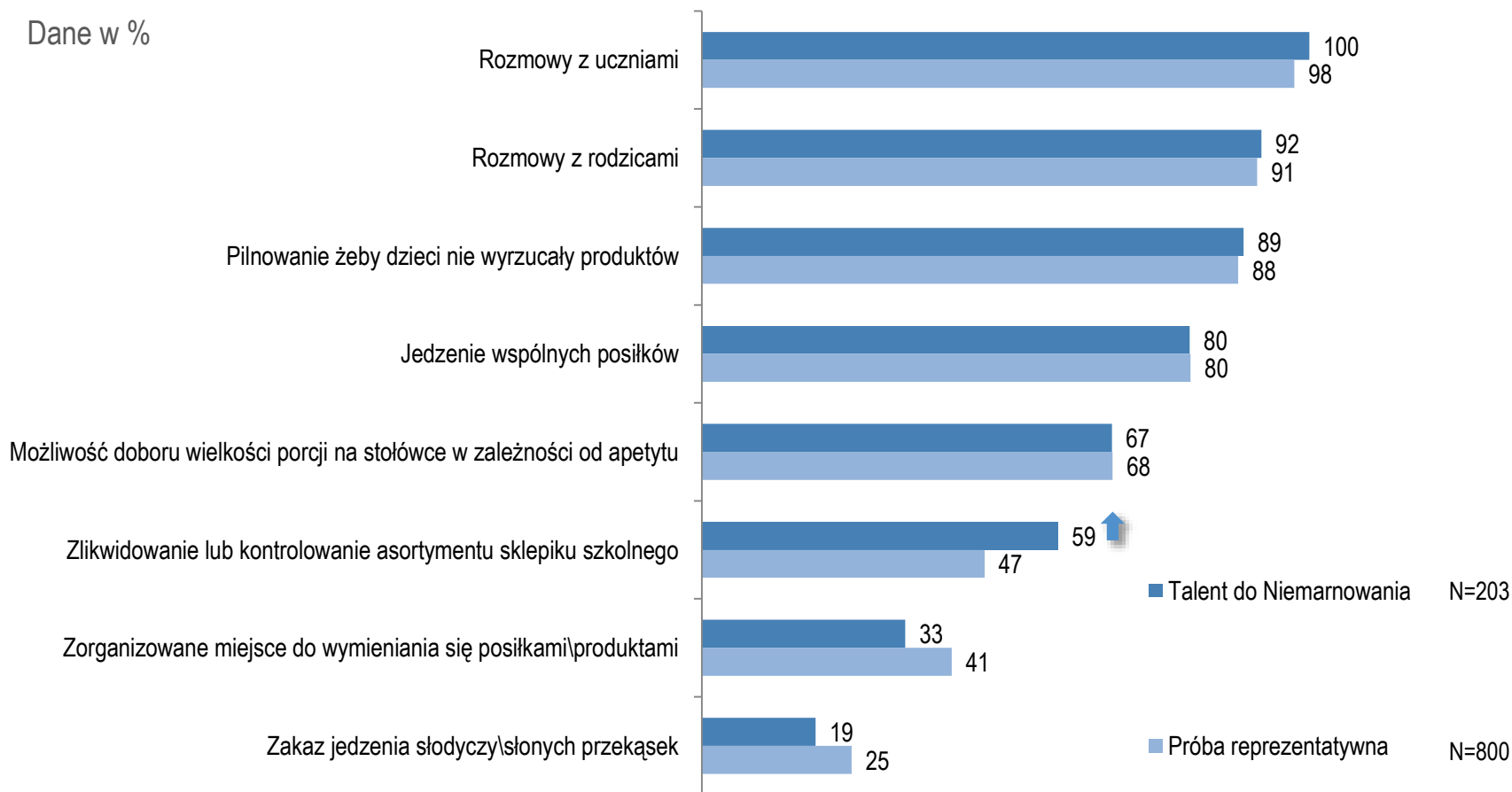
	Mniej niż jedną godzinę	1-2 godziny	3-4 godziny	5-6 godziny	Więcej niż 6 godzin	Nie wiem	W ogóle	Średnia liczba godzin
Dolnośląskie	3%	51%	22%	0%	11%	3%	11%	2.4
Kujawsko-pomorskie	2%	55%	19%	2%	10%	2%	10%	2.3
Lubelskie	6%	55%	16%	5%	3%	3%	13%	1.9
Lubuskie	10%	40%	27%	3%	7%	0%	13%	2.3
Łódzkie	7%	47%	19%	2%	7%	5%	14%	2.1
Małopolskie	7%	55%	17%	4%	6%	2%	8%	2.1
Mazowieckie	5%	44%	25%	7%	6%	4%	9%	2.4
Opolskie	0%	63%	13%	6%	3%	3%	13%	2.0
Podkarpackie	13%	30%	29%	10%	8%	3%	8%	2.7
Podlaskie	13%	50%	10%	10%	0%	0%	17%	1.7
Pomorskie	2%	44%	25%	7%	8%	2%	13%	2.5
Śląskie	8%	50%	19%	5%	5%	1%	12%	2.1
Świętokrzyskie	8%	52%	22%	0%	4%	6%	8%	1.9
Warmińsko-Mazurskie	8%	51%	15%	3%	8%	0%	15%	2.1
Wielkopolskie	8%	45%	22%	5%	5%	2%	14%	2.1
Zachodniopomorskie	3%	42%	16%	6%	10%	0%	23%	2.2

N=800 (próba reprezentatywna)

Najwięcej czasu poświęcono tematyce marnowania żywności w szkołach w województwie podkarpackim, najmniej w województwie podlaskim.

Działania ograniczające marnowanie żywności

Dane w %

Najczęściej podejmowanymi rodzajami działań, które mają przeciwdziałać marnowaniu żywności, są rozmowy z uczniami i ich rodzicami. W grupie, która uczestniczyła w programie Talent do Niemarnowania, znacznie częściej likwidowano lub kontrolowano asortyment sklepiku szkolnego.

Działania ograniczające marnowanie żywności podział na województwa

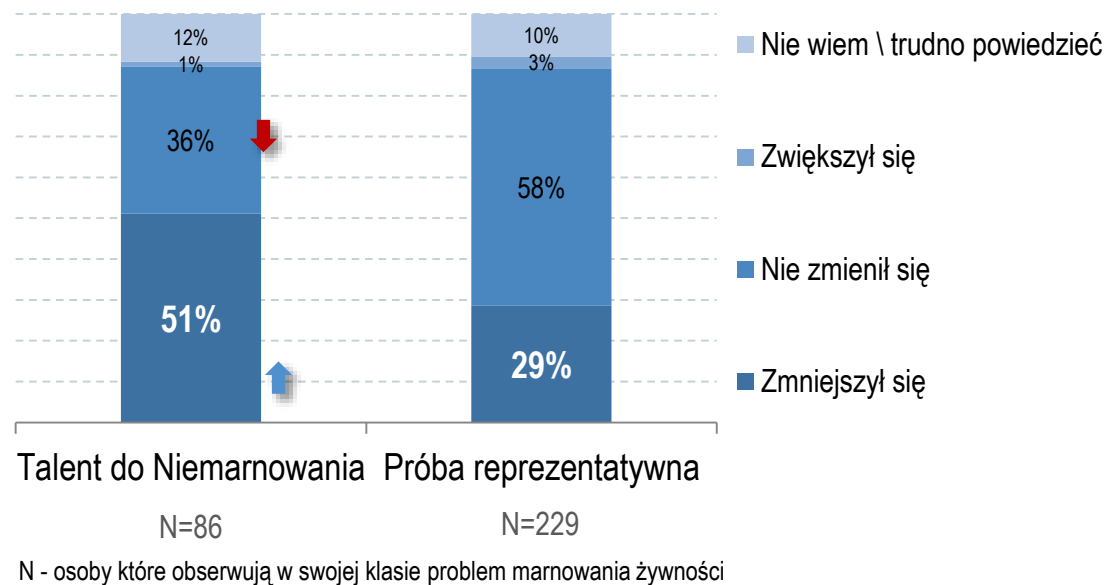
	Rozmowy z uczniami	Rozmowy z rodzicami	Pilnowanie żeby dzieci nie wyrzucały produktów	Jedzenie wspólnych posiłków	Możliwość doboru wielkości porcji na stołówce przez dziecko w zależności od apetytu	Zlikwidowanie lub kontrolowanie asortymentu sklepiku szkolnego	Zorganizowane miejsce do wymienia się posiłkami\produktami	Zakaz jedzenia słodczyłstonych przekąsek
Dolnośląskie	100%	92%	81%	73%	68%	43%	41%	27%
Kujawsko-pomorskie	98%	95%	95%	88%	81%	36%	43%	31%
Lubelskie	100%	98%	94%	86%	70%	47%	41%	36%
Lubuskie	100%	93%	87%	73%	87%	57%	33%	30%
Łódzkie	95%	84%	84%	65%	74%	58%	30%	23%
Małopolskie	98%	94%	89%	80%	47%	59%	41%	14%
Mazowieckie	98%	90%	86%	83%	69%	47%	44%	31%
Opolskie	97%	88%	78%	66%	50%	38%	41%	28%
Podkarpackie	97%	90%	94%	86%	75%	47%	49%	23%
Podlaskie	97%	97%	87%	87%	63%	23%	30%	23%
Pomorskie	95%	89%	93%	80%	75%	34%	38%	21%
Śląskie	96%	90%	90%	79%	73%	50%	45%	21%
Świętokrzyskie	98%	88%	86%	78%	56%	38%	36%	18%
Warmińsko-Mazurskie	95%	95%	95%	87%	82%	51%	38%	28%
Wielkopolskie	98%	92%	86%	84%	58%	41%	36%	20%
Zachodniopomorskie	97%	90%	84%	77%	71%	55%	61%	26%

N=800 (próba reprezentatywna)

Działalność sklepików szkolnych jest najbardziej kontrolowana w szkołach w województwach lubuskim, łódzkim, małopolskim, warmińsko-mazurskim oraz zachodniopomorskim.

Zmiana problemu marnowania żywności

↑ ↓ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Uczestnicy programu Talent do Niemarnowania znacznie częściej odnotowują zmniejszenie się problemu marnowania żywności wśród swoich podopiecznych.

Zmniejszenie problemu marnowania żywności podział na województwa

	Zmniejszył się
Dolnośląskie	8%
Kujawsko-pomorskie	7%
Lubelskie	13%
Lubuskie	10%
Łódzkie	9%
Małopolskie	7%
Mazowieckie	9%
Opolskie	6%
Podkarpackie	10%
Podlaskie	10%
Pomorskie	3%
Śląskie	9%
Świętokrzyskie	6%
Warmińsko-Mazurskie	10%
Wielkopolskie	8%
Zachodniopomorskie	0%

N=800 (próba reprezentatywna)

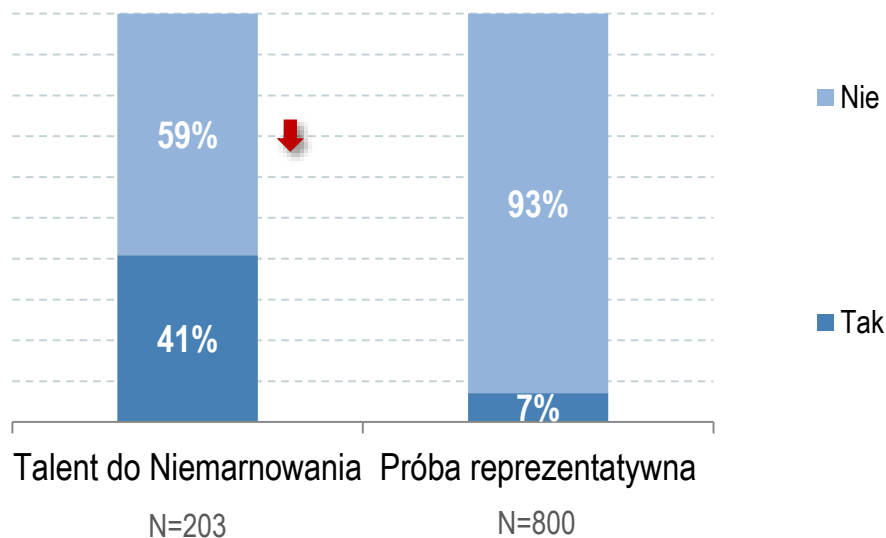
Najbardziej pozytywny trend obserwowany jest w województwie lubelskim.

Część 3

Wiedza nauczycieli na temat marnowania żywności

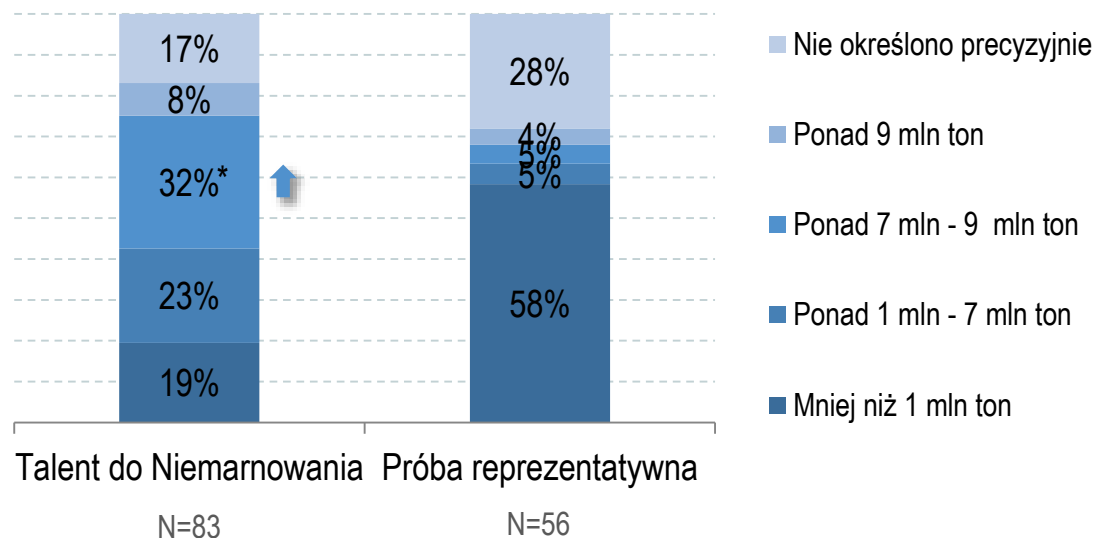
Znajomość skali problemu

↑ ↓ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Nauczyciele uczestniczący w programie Talent do Niemarnowania znacznie częściej odpowiadali, że znają skalę problemu.

Oszacowanie skali problemu (1/2)

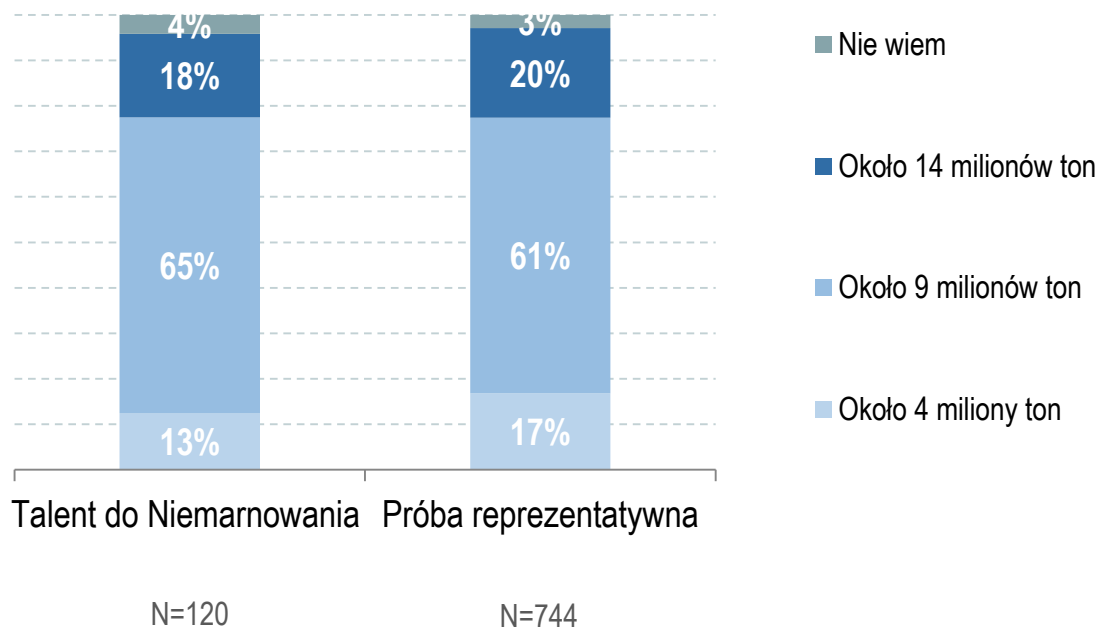
osoby które odpowiedziały, że wiedzą ile żywności marnuje się rocznie w Polsce

* - 30% podało dokładną wartość 9 mln ton

↑ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Osoby uczestniczące w programie lepiej potrafiły trafnie ocenić skalę problemu marnowania żywności w Polsce (ok. 9 mln ton rocznie). Aż 30% uczestników programu dokładnie określiła tę wartość.

Oszacowanie skali problemu (2/2)

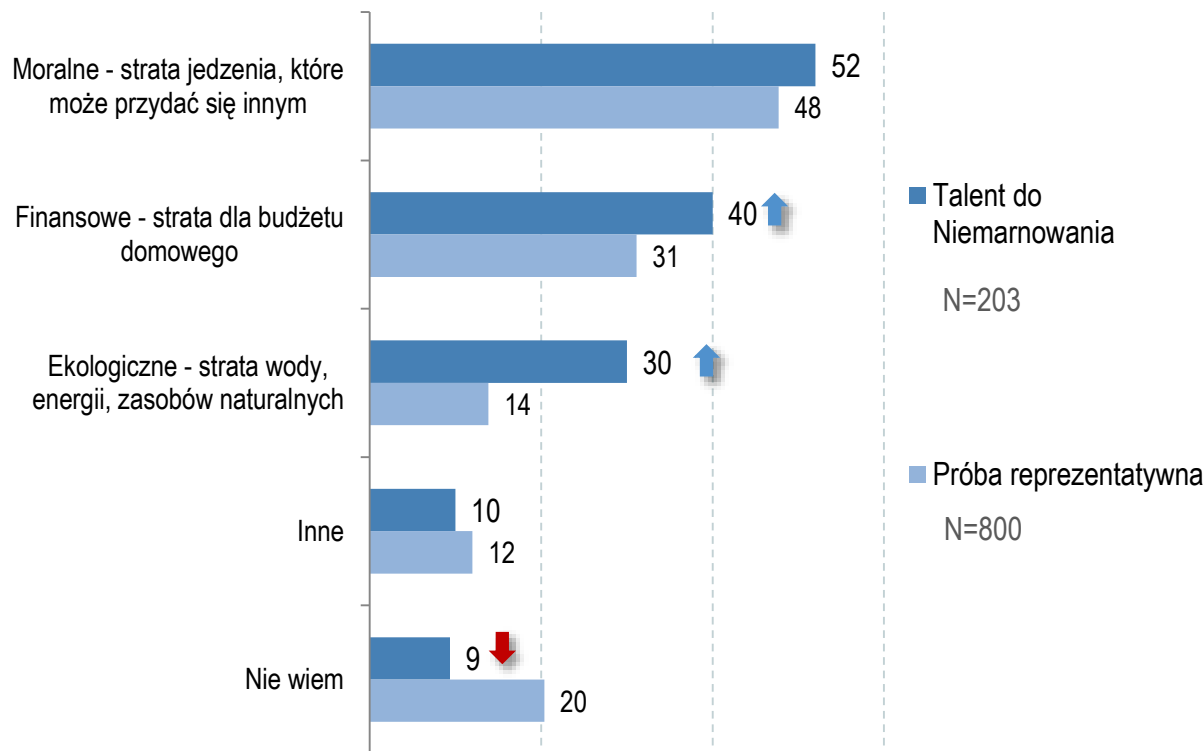

osoby które odpowiedziały, że nie wiedzą ile żywności marnuje się rocznie w Polsce

Nie ma istotnych różnic w oszacowaniu skali problemu pomiędzy dwiema grupami. Większość potrafi trafnie określić prawidłową ilość marnowanego jedzenia.

Negatywne aspekty związane z marnowaniem jedzenia

Dane w %

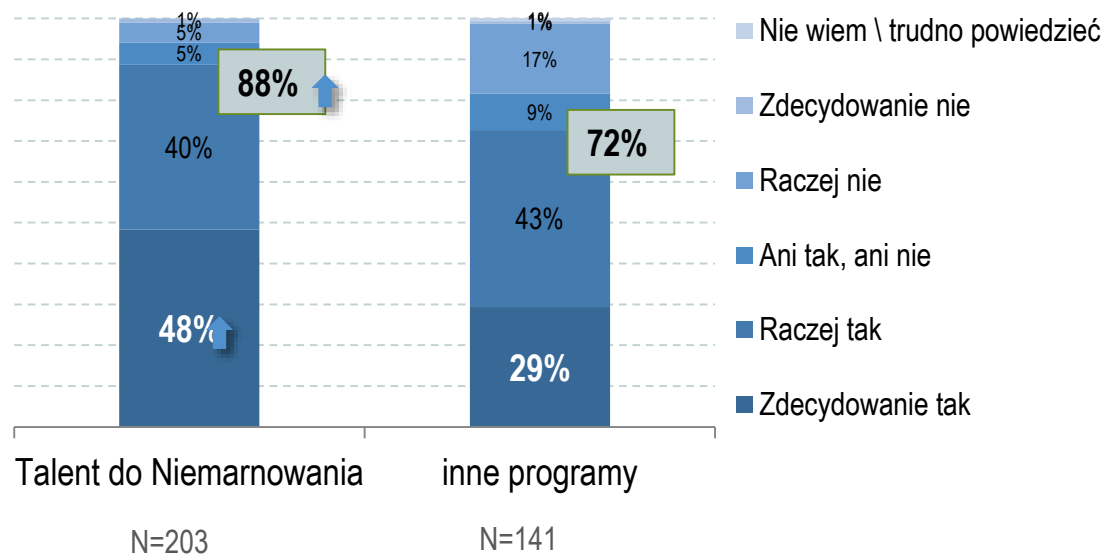
Nauczyciele biorący udział w programie Talent do Niemarnowania znacznie częściej wskazywali na problemy ekologiczne związane z marnowaniem żywności oraz znacznie rzadziej odpowiadali, że nie wiedzą, jakie są negatywne aspekty marnowania żywności.

Część 5

Ocena programu

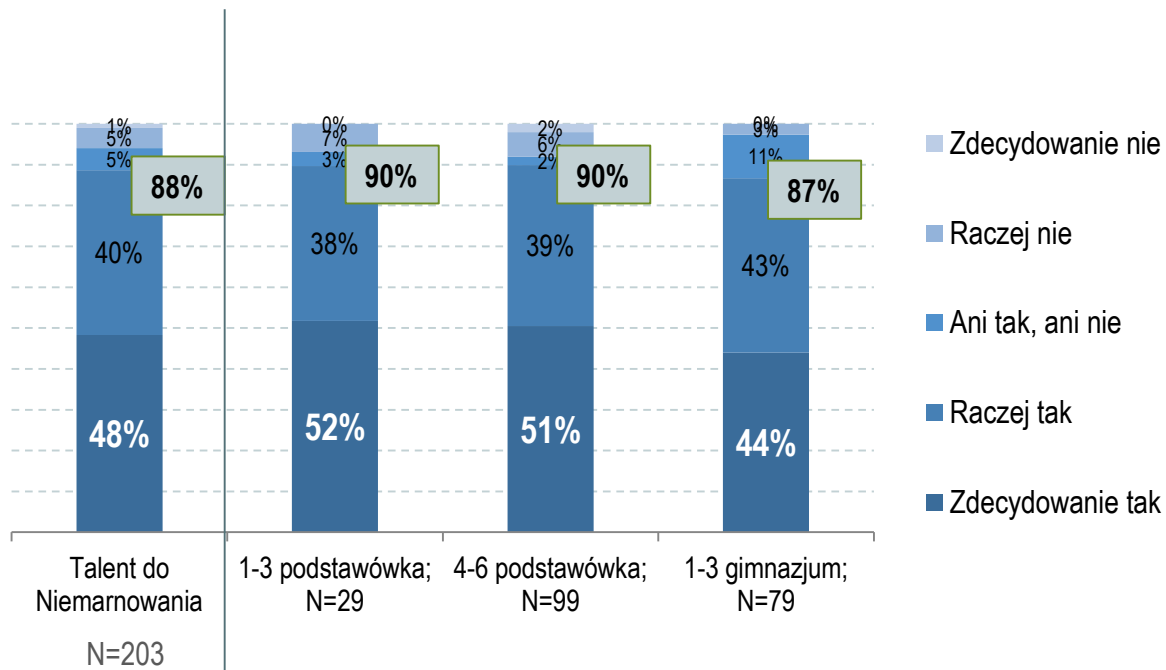
32 Czy program dostarczył nowych informacji na temat niemarnowania żywności

↑ ↓ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Uczestnicy programu Talent do Niemarnowania ocenili jego poziom merytoryczny i aktualność informacji znacznie wyżej niż uczestnicy innych programów.

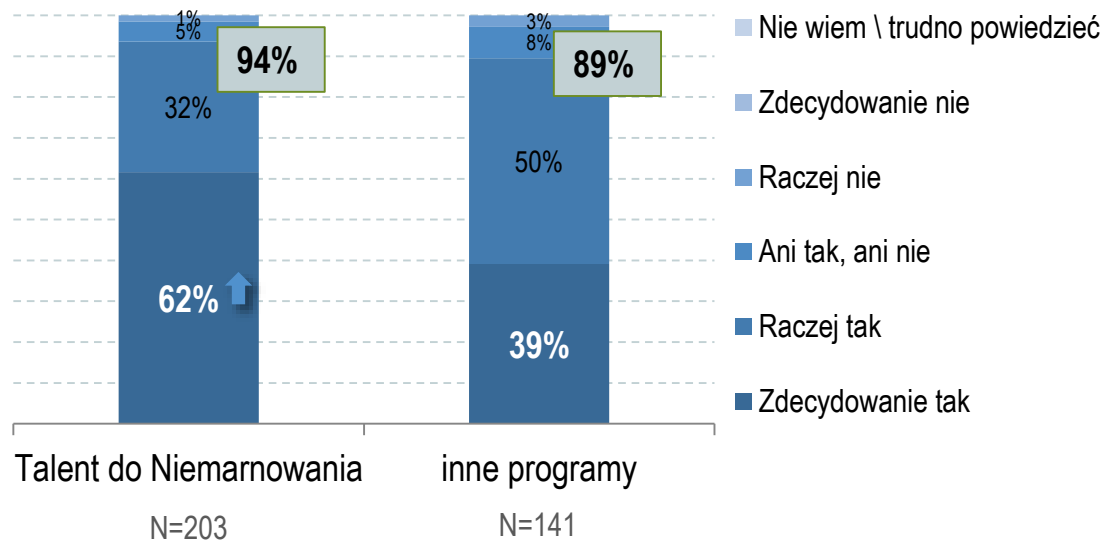
33 Czy program dostarczył nowych informacji na temat niemarnowania żywności – ocena w zależności od poziomu klasy

↑ ↓ Wynik w danej grupie istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do próby ogólnej

Program Talent do Niemarnowania został równie wysoko oceniony pod względem nowych informacji zarówno w starszych jak i młodszych klasach.

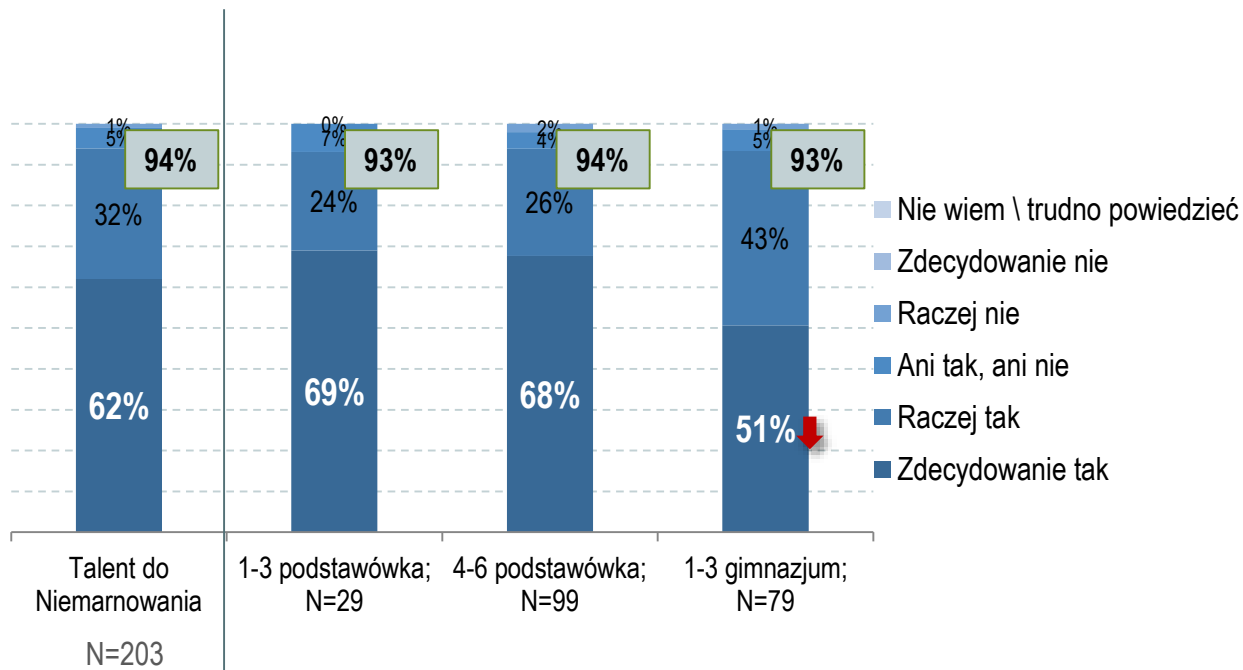
Czy program ułatwił edukację dzieci w zakresie niemarnowania żywności

↑ ↓ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Uczestnicy programu Talent do Niemarnowania zdecydowanie wysoko ocenili przydatność programu w zakresie edukacji dzieci o problemie marnowania żywności.

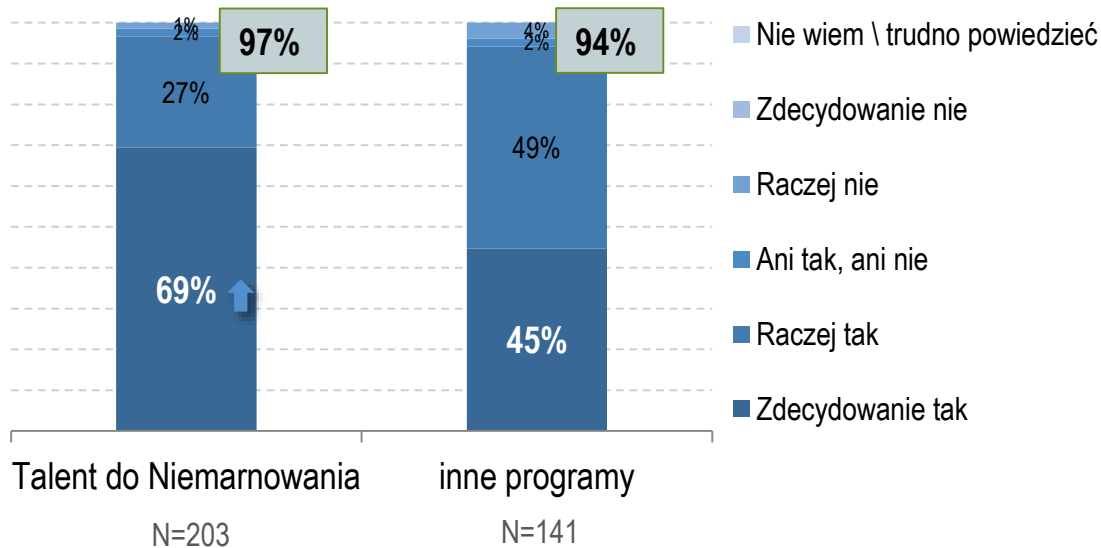
Czy program ułatwił edukację dzieci w zakresie niemarnowania żywności – ocena w zależności od poziomu klasy

↑ ↓ Wynik w danej grupie istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do próby ogólnej

Trochę słabsze oceny tylko w grupie gimnazjalnej.

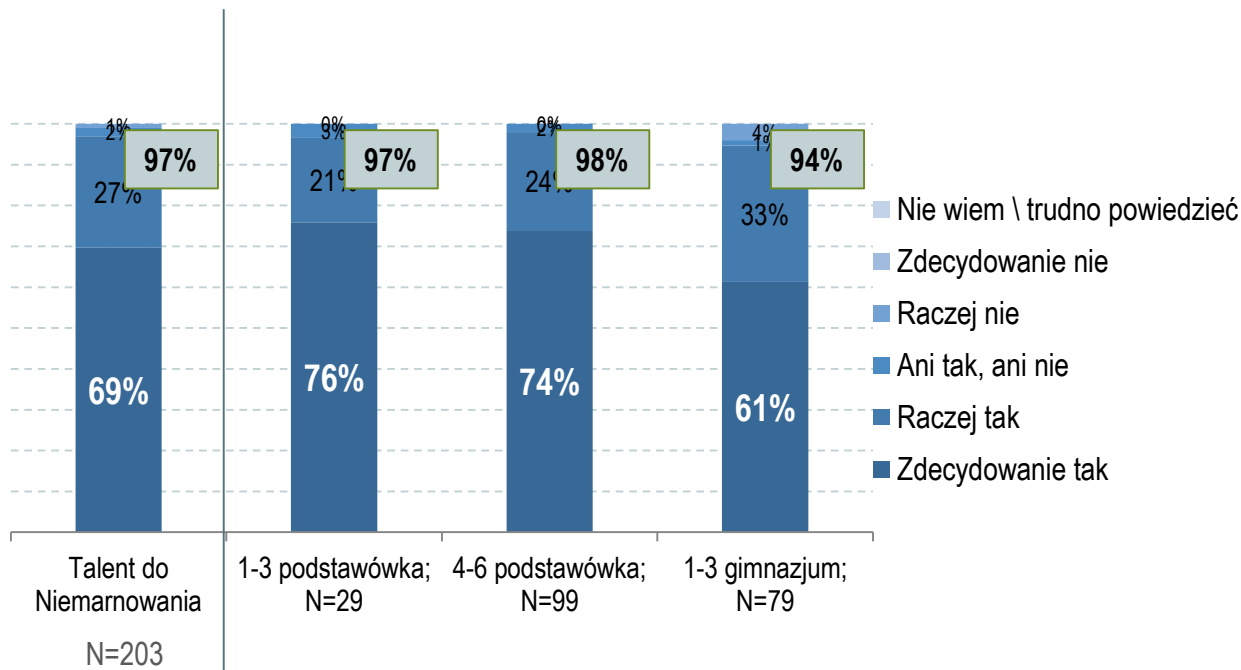
36 Czy program zwiększył wiedzę dzieci na temat niemarnowania żywności

↑ ↓ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Blisko siedmiu na dziesięciu uczestników programu Talent do Niemarnowania twierdzi, że program zdecydowanie zwiększył wiedzę dzieci na temat niemarnowania żywności.

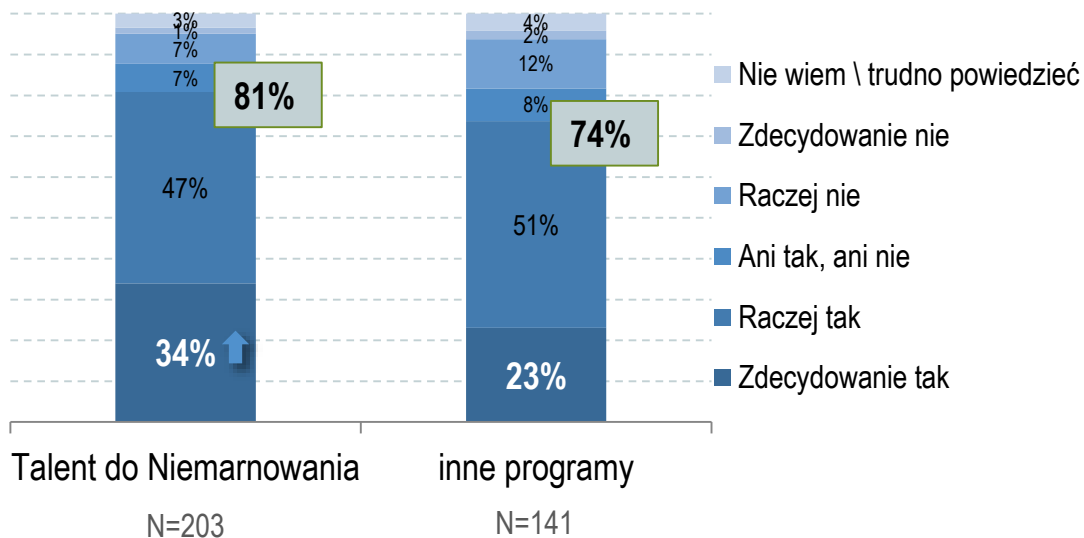
Czy program zwiększył wiedzę dzieci na temat niemarnowania żywności – ocena w zależności od poziomu klasy

↑ ↓ Wynik w danej grupie istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do próby ogólnej

Wysokie oceny na wszystkich poziomach edukacyjnych.

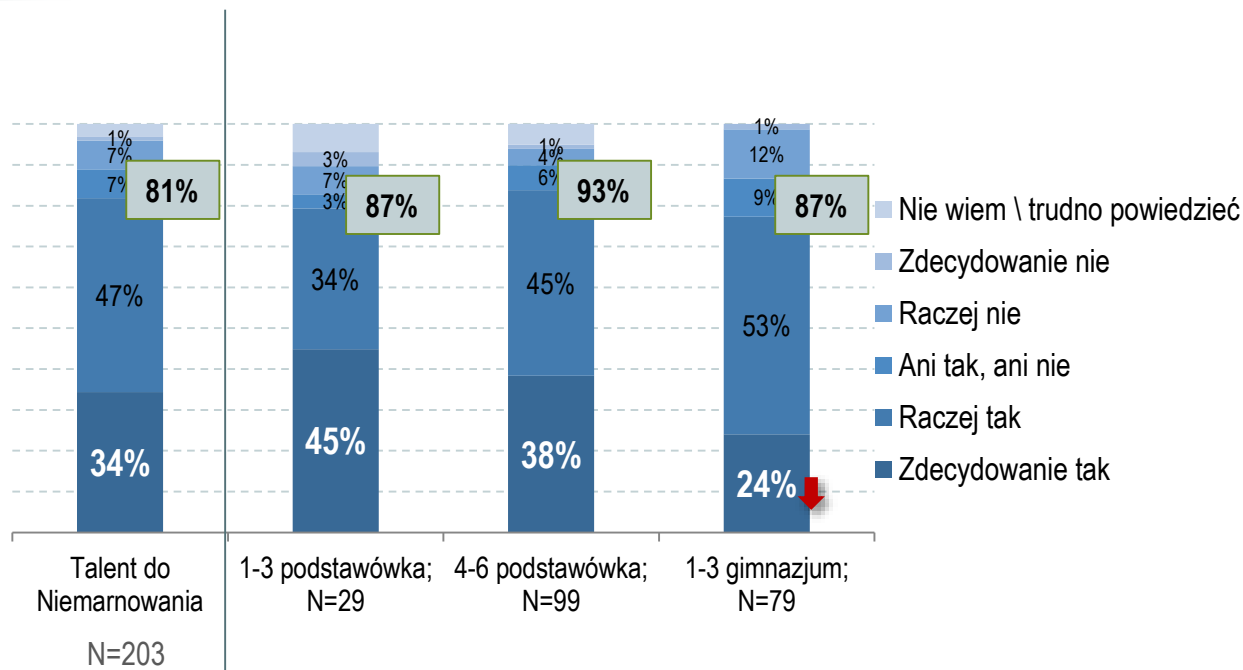
Czy program miał wpływ na edukację rodziców i środowiska pozaszkolnego na temat niemarnowania żywności

↑ ↓ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Aż 81% uczestników programu Talent do Niemarnowania jest zdania, że program miał pewien wpływ na rodziców i środowisko pozaszkolne. Jednak jest on słabszy niż w przypadku samych dzieci.

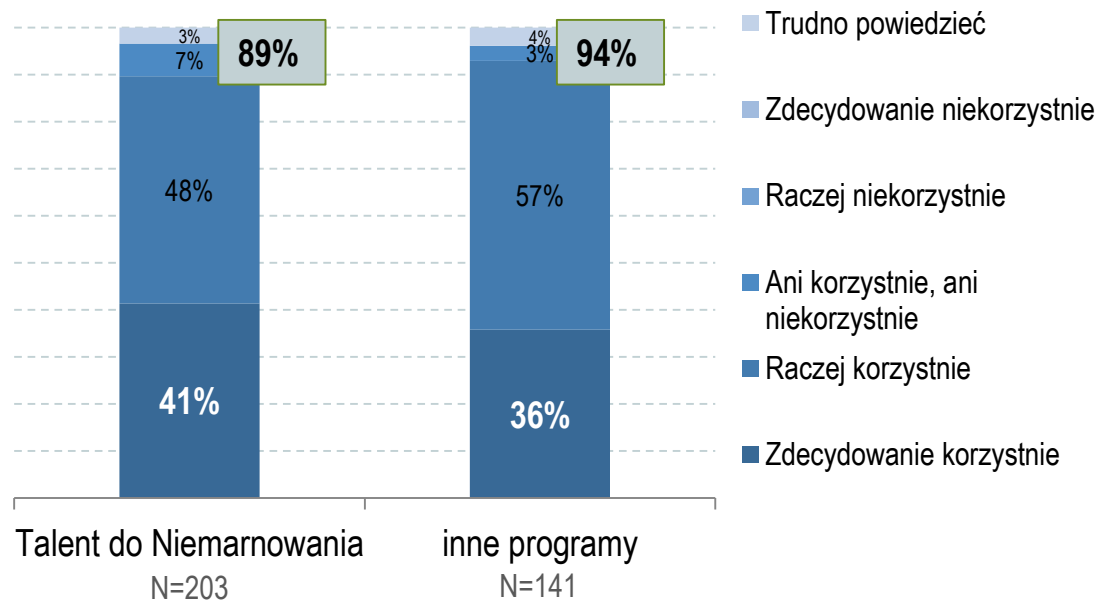
Czy program miał wpływ na edukację rodziców i środowiska pozaszkolnego – ocena w zależności od poziomu klasy

↑ ↓ Wynik w danej grupie istotnie wyższy lub niższy na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do próby ogólnej

Stosunkowo największy wpływ programu na postawy rodziców w przypadku klas najmłodszych.

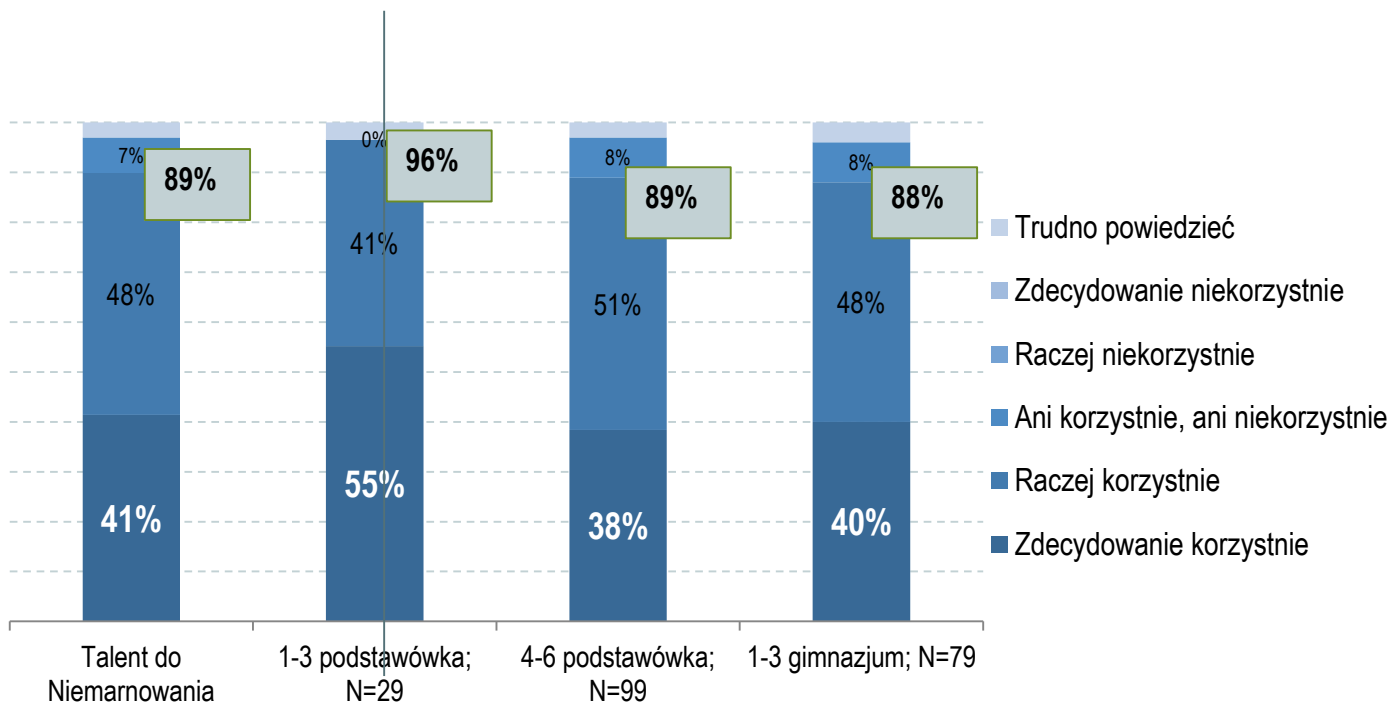
40 Ocena programu w porównaniu z innymi programami edukacyjnymi

↑ ↓ Wynik dla programu „Talent do niemarnowania” istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do średniej dla innych programów

Zdecydowana większość uczestników programu Talent do Niemarnowania ocenia go korzystnie w porównaniu z innymi przedsięwzięciami tego typu.

Ocena programu w porównaniu z innymi programami edukacyjnymi – ocena w zależności od poziomu klasy

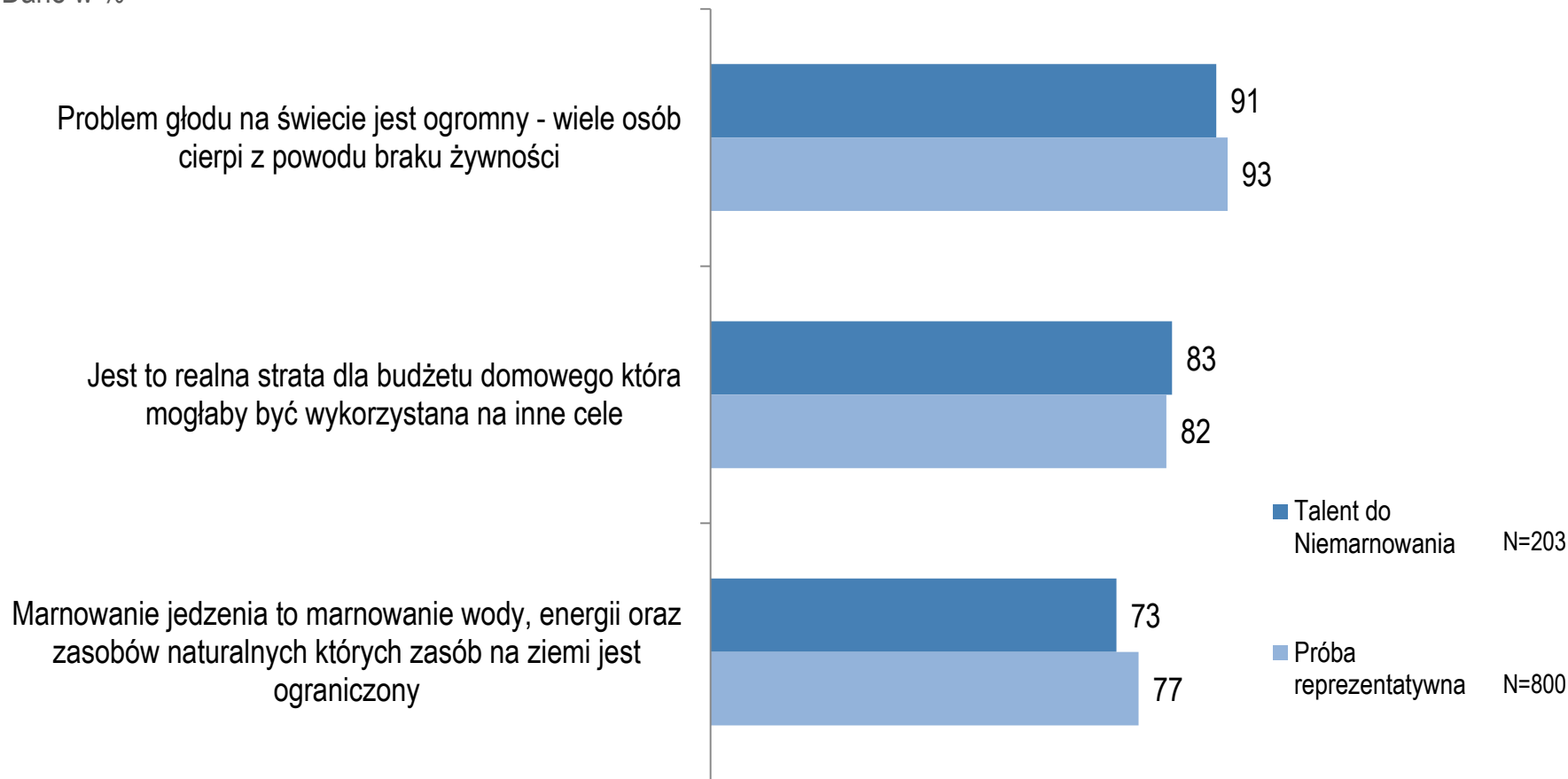
N=203

↑ ↓ Wynik w danej grupie istotnie wyżej lub niżej na poziomie wiarygodności 90% w porównaniu do próby ogólnej

Najbardziej entuzjastyczni w ocenie programu są nauczyciele klas najmłodszych.

Jakie argumenty mogą przekonać dzieci do niemarnowania żywności

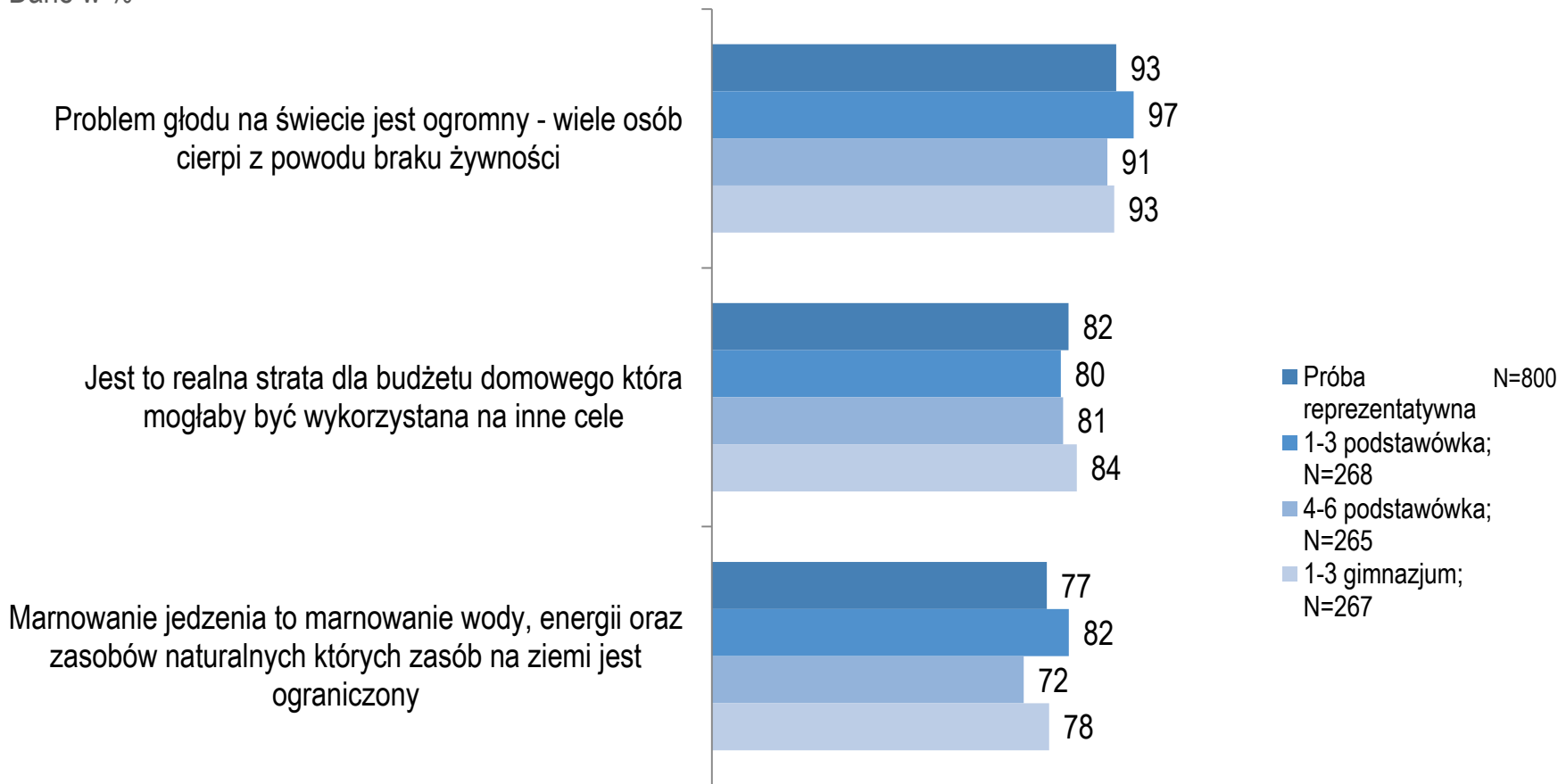
Dane w %

Najczęściej wymienianym argumentem, który mógłby przekonać uczniów, aby starali się nie marnować jedzenia, jest problem głodu na świecie.

Jakie argumenty mogą przekonać dzieci do niemarnowania żywności – wynik w zależności od poziomu klasy

Dane w %

Moralny aspekt marnowania żywności jest zdaniem nauczycieli najbardziej przekonujący dla uczniów w różnym wieku.

Argumenty przemawiające do dzieci za niemarnowaniem żywności, podział na województwa

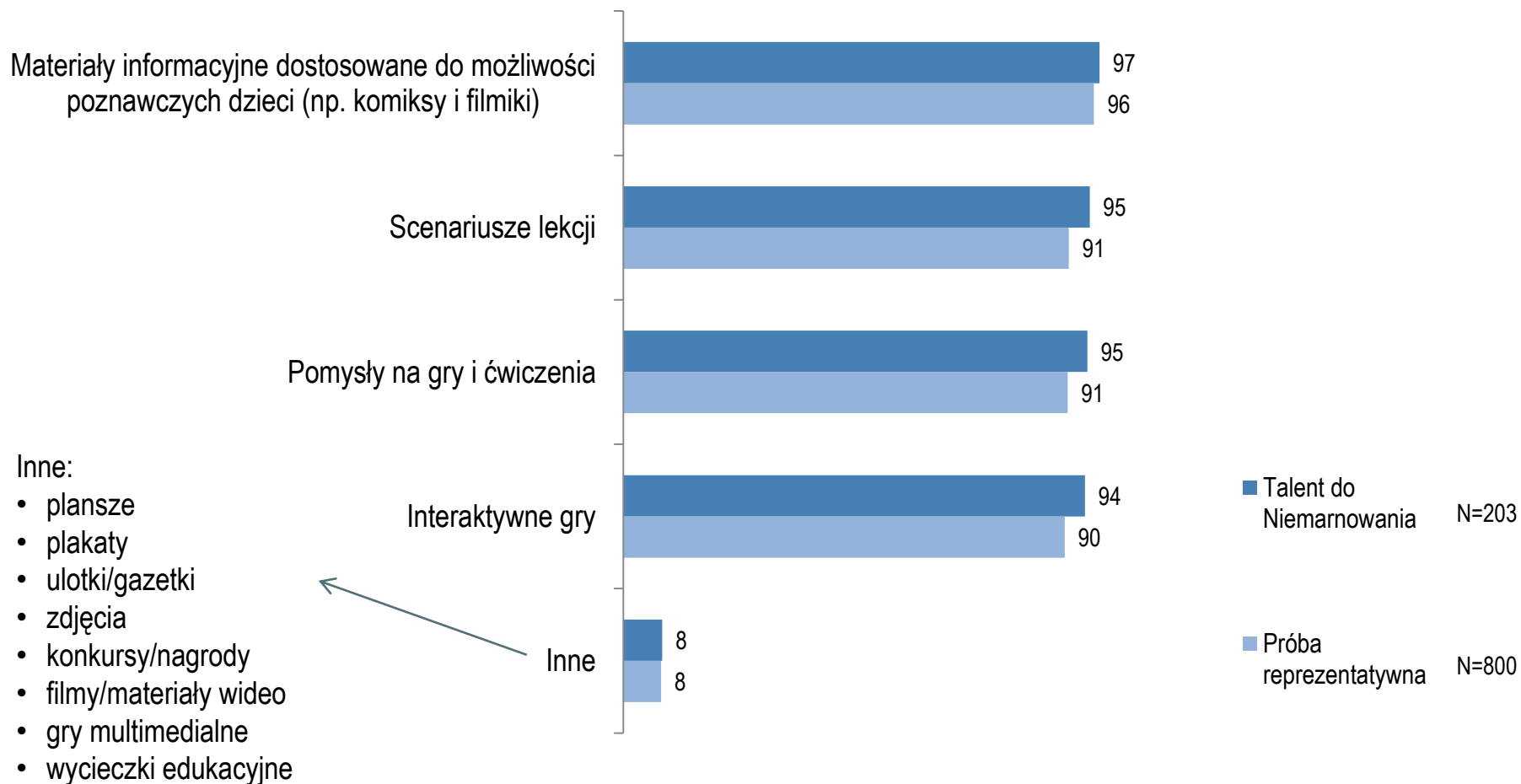
	Problem głodu na świecie jest ogromny - wiele osób cierpi z powodu braku żywności	Jest to realna strata dla budżetu domowego która mogłaby być wykorzystana na inne cele	Marnowanie jedzenia to marnowanie wody, energii oraz zasobów naturalnych których zasób na ziemi jest ograniczony
Dolnośląskie	97%	73%	78%
Kujawsko-pomorskie	88%	79%	81%
Lubelskie	97%	86%	81%
Lubuskie	97%	87%	80%
Łódzkie	93%	72%	65%
Małopolskie	93%	86%	66%
Mazowieckie	92%	86%	82%
Opolskie	91%	81%	69%
Podkarpackie	94%	85%	86%
Podlaskie	97%	80%	73%
Pomorskie	93%	82%	79%
Śląskie	92%	82%	78%
Świętokrzyskie	96%	86%	88%
Warmińsko-Mazurskie	92%	87%	74%
Wielkopolskie	92%	77%	73%
Zachodniopomorskie	97%	74%	74%

N=800 (próba reprezentatywna)

Najczęściej wymienianym argumentem, który mógłby przekonać uczniów, aby starali się nie marnować jedzenia, jest problem głodu na świecie.

Pomocne narzędzia dydaktyczne

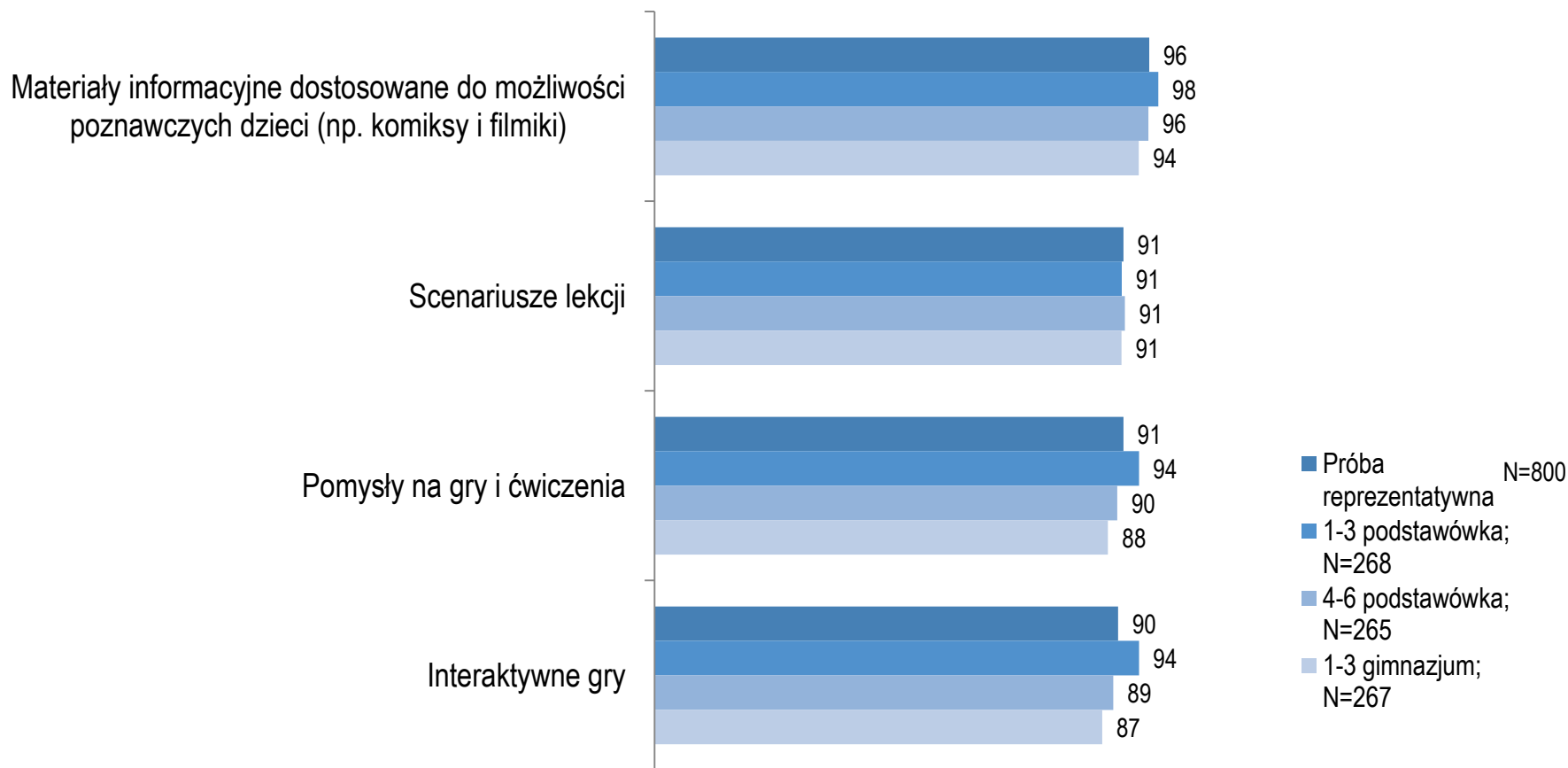
Dane w %

Wszystkie rodzaje materiałów pomocniczych są wysoce pożądane przez nauczycieli.

46 Pomocne narzędzia dydaktyczne – wynik w zależności od poziomu klasy

Dane w %

Wszystkie rodzaje materiałów pomocniczych są wysoce pożądane przez nauczycieli, bez względu na poziom klasy.

Dziękujemy!

